

ICURO is de koepel van Vlaamse ziekenhuizen met publieke partners. www.icuro.be

In 2010 werd een samenwerkingsakkoord gesloten met Zorgnet Vlaanderen. Door dit samenwerkingsakkoord kunnen de krachten gebundeld worden en kon een complementaire werking worden uitgebouwd. Zorgnet Vlaanderen richt zich op de algemene aspecten van het ziekenhuisbeleid en de ziekenhuiswerking en ondersteunt hierin alle Vlaamse ziekenhuizen. ICURO richt zich op de publieke aspecten van de ziekenhuiswerking voor haar leden en op kwaliteit en patiëntveiligheid voor alle Vlaamse ziekenhuizen.

ICURO sluit zich graag aan bij een groot aantal analyses en verwachtingen die geformuleerd werden in het memorandum van Zorgnet Vlaanderen. De noodzaak aan budgettaire orthodoxie, aan een nieuwe wijze van ziekenhuisfinanciering en de oplossing van een aantal anomalieën en aan een nieuwe benadering die zich veel meer richt op doelgroepen, zorgnoden en zorgtrajecten maken een hervorming van ons zorgbestel onafwendbaar.

ICURO sluit ook graag aan bij de aandachtspunten van Zorgnet Vlaanderen aangaande de toekomstgerichte organisatie en uitbouw van de geestelijke gezondheidszorg.

Vanuit de gekende socio-economische context zal de druk op de beschikbare middelen alleen maar toenemen. Daarom is het van groot belang dat er keuzes gemaakt worden en prioriteiten bepaald.

ICURO formuleert hiermee twee topprioriteiten vanuit haar aandachtsdomeinen.

- 1. Een gemeenschappelijk basisstatuut voor alle medewerkers in de Belgische ziekenhuizen/zorgvoorzieningen, waarbij de werkgevers een daadwerkelijke partij worden in de sociale onderhandelingen, de betreffende verplichtingen in de ziekenhuisfinanciering opgenomen zijn en de pensioenproblematiek een kader krijgt, zowel wat de uitbouw van de tweede pijler betreft als de oplossing van de financiering van de statutaire pensioenverplichtingen uit het verleden.**
- 2. Een aanpassing van de ziekenhuiswetgeving en ziekenhuisfinanciering, inclusief de financiering van de medische activiteiten in het ziekenhuis, waarbij kwaliteit en patiëntveiligheid op systematische en consequente wijze geïntegreerd, geobjectiveerd en gestimuleerd worden, in uitvoering van het advies van de Nationale Raad voor Ziekenhuisvoorzieningen.**

1. Het verzekeren van de pensioenfinanciering in een toekomstgerichte aanpak met de uitwerking van een gemeenschappelijk basisstatuut voor alle medewerkers in de ziekenhuizen

Op 1 januari 2012 zal de nieuwe wetgeving omtrent de financiering van de pensioenen voor de statutaire medewerkers van de lokale besturen in voege treden. Deze wetgeving heeft, naast de lokale besturen ook betrekking op alle Vlaamse ziekenhuizen die mede bestuurd worden door de afgevaardigden van deze lokale besturen. Dit zijn in totaal 15 ziekenhuizen in Vlaanderen. Iedereen die dit pensioendossier kent zal de noodzaak van de voorgestelde bijstellingen onderschrijven, maar de financiële meerkosten voor de ziekenhuizen zijn catastrofaal. Er is immers een drastische verhoging van de vaste bijdrage en een responsabiliseringsbijdrage vastgelegd die de werking en de leefbaarheid van de betrokken ziekenhuizen in ernstig gevaar zal brengen.

In goede afstemming met de betrokken ziekenhuizen stelt ICURO voor om de problematiek van de financiering van de pensioenen van de statutaire medewerkers af te bakenen tot een probleem van het verleden en derhalve het statutaire kader in de Vlaamse ziekenhuissector niet verder uit te breiden. Zonder hierover een ideologisch debat te willen openen (dat gevoerd zal moeten worden in het kader van aangekondigde pensioenhervorming) zijn hiervoor verschillende functionele argumenten:

- In alle fusieziekenhuizen werd, in overleg met de syndicale organisaties, geopteerd om nieuwe medewerkers te integreren in een contractueel stelsel, zoals dat ook in de private ziekenhuizen van toepassing is. Dit ging steeds gepaard met behoud van verworven rechten, waardoor dit ook gekaderd is in een correct personeelsbeleid.
- De financiering van het statutair pensioen zoals het vandaag bestaat zal steeds een bijzonder grote uitdaging blijven. Dit is uiteraard een thema voor debat in het kader van de globale pensioenhervorming, maar ICURO wil hierop anticiperen door aan de leden aan te bevelen om niet langer statutair aan te stellen, mede omdat de grote meerderheid van de medewerkers in de Vlaamse ziekenhuizen reeds werkzaam is in het contractuele stelsel.
- De uitbouw van een contractueel basisstelsel voor alle medewerkers in de ziekenhuizen, met de uitbouw van een tweede pensioenpijler, is een gezamenlijk streven van Zorgnet Vlaanderen en ICURO. Op die wijze wordt getracht om via een kapitalisatiesysteem de pensioenen van de betrokken medewerkers geleidelijk te verbeteren, maar ook duurzaam te verzekeren.

Namens alle betrokken, Vlaamse ziekenhuizen vraagt ICURO dan ook met aandrang:

- Het voorzien van een sluitende financiering, op basis van de bewezen meerkosten, van de verhoging van de werkgeversbijdragen voor de pensioenfinanciering vanaf 1 januari 2012 en dit zowel wat de financiering van de basisbijdrage als de financiering van de responsabiliseringsbijdrage betreft.

- Het voorzien in de financiering van de uitbouw van een evenwaardige tweede pensioenpijler voor alle contractuele medewerkers in de federale gezondheidsdiensten, zoals ook uitdrukkelijk gevraagd door Zorgnet Vlaanderen en dit mede te kaderen in de uitbouw van een basisstatuut voor de betrokken medewerkers.
- De financiering van de niet gedekte bijdrageverhogingen uit het verleden. Hiervoor werd een fiche (30 bis) door de Nationale Raad voor Ziekenhuisvoorzieningen uitgewerkt en aan de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid overgemaakt.

2. Kwaliteit en patiëntveiligheid structureel integreren in de ziekenhuiswerking: tijd voor een sprong voorwaarts

De Belgische ziekenhuiszorg heeft tal van sterke punten en ons land hoort bij de koplopers inzake tevredenheid van de patiënten. We kunnen beschikken over goed opgeleide en gemotiveerde zorgprofessionals; de meest cruciale factor om elke dag kwaliteitsvolle zorg te realiseren. Er zijn vele ontwikkelingen, initiatieven, inzet en projecten in uitvoer die de dynamiek in de sector mooi illustreren.

De kwaliteit van de geleverde ziekenhuiszorg is wereldwijd een belangrijk thema. Als de kwaliteit goed is, kan ze misschien nog beter, zeker omdat er vele aspecten zijn in het kwaliteitsconcept: effectiviteit, efficiëntie, tijdigheid, toegankelijkheid, patiënt gestuurd en veiligheid. Continuïteit wordt daar vaak nog aan toegevoegd. Internationaal wordt het kwaliteitsbegrip vaak aangeduid als 'Quality and Safety (Q & S)', waardoor het belang van veiligheid onderstreept wordt. De verwachting vanuit Europa ten aanzien van Q & S in de ziekenhuizen wordt steeds explicieter, vooral vanuit het perspectief van de rechten van de patiënt/zorgvrager.

Het objectiveren van Q & S is echter niet evident. In de organisatie van de Belgische ziekenhuiszorg zijn Q & S uiteraard aanwezig, maar nog te weinig geëxpliciteerd en daardoor ook nog te weinig geïntegreerd. De huidige ziekenhuiswetgeving, ziekenhuisfinanciering en financiering van de medische activiteiten in het ziekenhuis illustreren dit. De federale ziekenhuisbenadering is vandaag vooral thematisch (vb kankerplan), organisatorisch (vb zorgprogramma's) en projectmatig (vb Q & S contracten met de ziekenhuizen), maar het globale systeem is te eenzijdig gericht op de activiteiten (prestaties) en het beheren van het budget. Het kwantitatieve discours overheerst in sterke mate de kwalitatieve valorisatie van goede zorg en er is weinig debat over een meer gebalanceerde benadering vanuit de verschillende kwaliteitsaspecten, waarbij de patiënt zelf een steeds actievere actor met expliciete verwachtingen zal worden.

ICURO wil echter geen tijd meer verliezen en heeft, mede op vraag van de FOD Volksgezondheid, het initiatief genomen om hierover een onderbouwde aanbeveling te formuleren, via de Nationale Raad voor Ziekenhuisvoorzieningen. Prof. dr. A. Vleugels (KUL en U Hasselt) maakte daarvoor een prima voorzet. Dit "advies aangaande integrale kwaliteit en patiëntveiligheid van de ziekenhuiszorg" werd voor de zomervakantie gefinaliseerd. Het werd overgemaakt aan de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid omdat het structureel integreren van kwaliteit en patiëntveiligheid in de

ziekenhuiswerking gebouwd zal moeten worden op de politieke wil om dit debat ten gronde en met topprioriteit te openen. Uiteraard vereist de uitwerking daarvan overleg en betrokkenheid met alle betrokkenen en het is geen gemakkelijke oefening, maar er is nood aan een stevig politiek startsein en aan concrete stappen voorwaarts.

In Vlaanderen wordt in het Q & S domein in de ziekenhuizen ondertussen verder gewerkt vanuit drie, samenhangende invalshoeken. Ziekenhuizen ontwikkelen zelf initiatieven om een internationale ziekenhuisaccreditatie te verwerven. In een samenwerkingsverband met andere actoren wordt gewerkt aan het objectiveren van zorgresultaten via indicatoren, die tevens gekaderd zullen worden in maatschappelijke verantwoording. Hierbij zijn er reeds mooie initiatieven die illustreren wat mogelijk is. In goede interactie met de Vlaamse overheid wordt gewerkt aan een nieuw toezichtmodel, mede gekaderd in de wettelijke opdrachten van de betrokken agentschappen. De integratie en afstemming van het Q & S beleid vanuit het federale beleid met het gemeenschapsbeleid is voor de ziekenhuizen een evidente verwachting. ICURO hoopt dat het structureel inbedden van Q & S in de ziekenhuiswerking nu ook voor de federale minister een topprioriteit wordt. Het is hoog tijd voor een sprong voorwaarts.

ICURO werkt in overleg met de leden aan een nieuwe invulling van de publieke dimensie van de ziekenhuiswerking

Hiervoor organiseert ICURO op 2 en 3 december 2011 een tweedaags symposium in Brugge. Er zal getracht worden om inspirerende governance aanbevelingen uit te werken en voor te stellen die een nieuwe invulling geven aan de publieke dimensie van de ziekenhuiswerking. Hiermee hoopt ICURO inspiratie en kader aan te reiken aan alle publieke mandatarissen en stakeholders betrokken in en bij de ziekenhuiszorg.

Begin 2012 mag hierover meer nieuws verwacht worden.

Voor nadere toelichting van dit memorandum staan we uiteraard graag ter beschikking.

Achtingvolle groeten

Johan Hellings
Afgevaardigd bestuurder

Willem Descamps
Voorzitter Raad van Bestuur